ח שם ושם. ט שם (שבת ק״מ (ע״א) בְּמִשְׁנָה. י שם בְּפֵרוּשׁ רַשׁ״י (ד״ה ואין שולין). כ שם קל״ז (ע״ב) בְּמִשְׁנָה. ל שם קל״ט (ע״ב) בְּמִשְׁנָה וּבְפֵרוּשׁ רַשׁ״י שם (ד״ה נותנין). מ שם מֵימְרָא דְּזִעִירִי.

גְּדוֹלִים מִתּוֹךְ (כד) קְלִפָּתָן הַיֵּרָקָה (מהרי״ל (מנהגים)). וְטוֹב לְהַחְמִיר מֵאַחַר דְּיָכוֹל לְאָכְלָן כָּךְ בְּלֹא פֵּרוּק: ז חָיוּ לוֹ (כה) מְלִילוֹת מֵעֶרֶב שַׁבָּת, לֹא יִנָּפֶה (כו) בְּקִנּוֹן (וּפֵרַשׁ רַשׁ״י (מ״ק יב:, ד״ה קנון), כְּלִי שֶׁרֹאשׁוֹ אֶחָד רָחָב וְהַשֵּׁנִי עָשׂוּי כְּמִין מַרְזֵב, וְנוֹתְנִין הַקְּטָנִיּוֹת בְּרֹאשׁוֹ הָרָחָב וּמְנַעֲנֵעַ הָאֹכֶל וּמִתְגַּלְגֵּל דֶּרֶךְ הַמַּרְזֵב, וְהַפְּסֹלֶת נִשְׁאָר בַּכְּלִי) וְתַמְחוּי (פֵּרוּשׁ קְעָרָה גְּדוֹלָה) (כז) וְלֹא בְּשָׁתֵי יָדָיו, אֶלָּא מְנַפֶּה בְּיָדוֹ אַחַת בְּכָל כֹּחוֹ: ח (כח) ט״אֵין (ט) שׁוֹרִין אֶת (כט) הַכַּרְשִׁינִין (פֵּרַשׁ הָעָרוּךְ (ערך כרשן) וְיֵצ״ה בְּלַעַ״ז), יהֵינוּ שֶׁמְּצִיף מַיִם עֲלֵיהֶם בִּכְלִי כְּדֵי לְהָסִיר הַפְּסֹלֶת, וְלֹא שָׁפִין אוֹתָן בַּיָּד כְּדֵי לְהָסִיר הַפְּסֹלֶת, * דַּהֲוָה לֵיהּ כְּבוֹרֵר, אֲבָל נוֹתְנָן בִּכְבָרָה (ל) * אַף עַל פִּי שֶׁנּוֹפֵל הַפְּסֹלֶת דֶּרֶךְ נִקְבֵי הַכְּבָרָה: ט (לא) * כְּמְשַׁמֶּרֶת, * אֲפִלּוּ תְּלוּיָה מֵעֶרֶב שַׁבָּת, (לב) אָסוּר * לִתֵּן בָּהּ שְׁמָרִים. לאֲבָל אִם נָתַן בָּהּ שְׁמָרִים מֵעֶרֶב שַׁבָּת, מֻתָּר לִתֵּן עֲלֵיהֶם מַיִם מִכְּדֵי שֶׁיַּחְזְרוּ (לג) צְלוּלִים לְזוֹב: י מ״יַּיִן אוֹ מַיִם שֶׁהֵם צְלוּלִים, (לד) מֻתָּר לְסַנְּנָן בִּמְשַׁמֶּרֶת. הַגָּהּ: וְאַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ (י) (לה) * קֶסֶמִין דַּקִּין,

בַּאֵר הֵיטֵב

וְכֵן כָּתַב הַשַּׁ״ז (סק״ד) לְאִסּוּר, וְסַיָּם וַאֲפִלּוּ אִם כְּבָר נִתְקַן מֵעֶרֶב שַׁבָּת, אֵין לִסְמֹךְ הַקְּטָנִיּוֹת מִן הַקְּלִפּוֹת אֶלָּא מַה שֶּׁרוֹצֶה לֶאֱכֹל מִיָּד, וְעַיֵּן סִימָן של״ו סָעִיף ח׳ (ט״ז סק״ח): ח (ט) שׁוֹרִין. צָרִיךְ לוֹמַר שׁוֹלִין. ט״ז (סק״ה). וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״ט) דְּהוּא הַדִּין אִם יֵשׁ פְּסֹלֶת וְאֹכֶל מְעֹרָבִין אָסוּר לִתֵּן מַיִם עֲלֵיהֶם כְּדֵי שֶׁיִּפֹּל הַפְּסֹלֶת לְמַטָּה כְּגוֹן שֶׁעֲפָר, אוֹ שֶׁיְּצִיץ לְמַעְלָה כְּגוֹן תֶּבֶן, עַיֵּן שָׁם: י (י) קֶסֶמִין. וְהוּא הַדִּין אִם יֵשׁ בּוֹ קְמָחִים נְמֵי מֻתָּר לְסַנְּנוֹ. רַשׁ״י (ד״ה כדי). וְהֵיינוּ דְּרֹב אִינְשֵׁי לֹא קָפְדִי בְּהָכֵי. ט״ז (סק״י) בְּשֵׁם הָרַ״ן (נז: ד״ה גמ׳). וּלְפִי זֶה נְמִי מֻתָּר לְנַפֵּחַ קַשׁ אוֹ קֶסֶמִין לְצַד אֶחָד כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לִשְׁתּוֹת הַמַּיִם אוֹ הַיַּיִן, דְּכֵיוָן דִּבְלָאוֹ הָכִי מִשְׁתַּתֵּי מֻתָּר. הֲלָכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק

בֵּאוּר הֲלָכָה

אַחַר וְצָרִיךְ עִיּוּן, וְהָאלְיָה רַבָּה (ס״ק יא) וְכֵן הַחַיֵּי אָדָם (ח״ב כלל יד ס״א) לֹא הֶעְתִּיקוּ לְדִינָא כִּי אִם דִּבְרֵי הַמַּגֵּן אַבְרָהָם, וְכֵן כָּתַב הָאלְיָה רַבָּה בְּשֵׁם הַמַּלְבּוּשֵׁי יוֹם טוֹב (סק״ט):

ח * דַּהֲוָה לֵיהּ כְּבוֹרֵר. וּלְשׁוֹן רַשׁ״י (קמ. ד״ה ולא שפין) בָּזֶה דַּהֲוָה לֵיהּ בּוֹרֵר. וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (משׁ״ז סק״ה) שֶׁמִּסְתַּפֵּק אִם יֵשׁ בָּזֶה חִיּוּב חַטָּאת, וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי יֵשׁ לְהָבִיא [רְאָיָה] מִמַּה דְּאִיתָא בֵּיצָה (י״ג) [י״ד] עַמּוּד ב׳ וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים בּוֹרֵר כְּדַרְכּוֹ וְכוּ׳ רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אַף מְדִיחַ רְשׁוּלָה, עַיֵּן שָׁם בְּגֶמָרָא דְּהוּא מַמָּשׁ כְּעִנְיָנֵנוּ. וְהִנֵּה מִדְּקָאָמְרִי בֵּית הִלֵּל בּוֹרֵר כְּדַרְכּוֹ וְכוּ׳ מוּכָח דְּהִתִּירוּ בְּיוֹם טוֹב מִלְּאכֶת בְּרִירָה גְּמוּרָה, וְלֹא אָסְרוּ בְּנָפָה וּכְבָרָה אֶלָּא מִשּׁוּם דִּמְיַחֲזֵי כְּמַאן דְּעָבֵיד הַרְבֵּה לְצֹרֶךְ חֹל, וּכְמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הָרִאשׁוֹנִים, וּמִדְּרָבָן גַּמְלִיאֵל הוֹסִיף וְאָמַר אַף מְדִיחַ, עַל כָּרְחָךְ דָּגַם זֶה מְלֶאכֶת גְּמוּרָה הוּא מִדְּאוֹרַיְיתָא, וְכֵן בִּירוּשַׁלְמִי שָׁם בְּבֵיצָה (פ״א ה״ח) מִשְׁמַע כְּדִבָּרֵינוּ: * אַף עַל פִּי שֶׁנּוֹפֵל וְכוּ׳. כֵּן הוּא לְשׁוֹן הָרַ״ן (נח. ד״ה מתני׳ אין) עַיֵּן שָׁם, וּלְשׁוֹן רַשׁ״י (שם ד״ה אבל נותן לתוך) בָּזֶה ג]אַף עַל פִּי דִּלְקַמָּיִם נוֹפֵל וְכוּ׳, וּמִשְׁמַע דְּסִבְירָא לֵיהּ דְּאִי לָאו הָכִי אָסוּר מִשּׁוּם דְּהָוֵי פְּסִיק רֵישָׁא:

ט * מְשַׁמֶּרֶת. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק לט), וְכֵן פְּסַק הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ח׳ מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת הִלְכָה י״א, וְנִרְאֶה דְּהָיָה סָפֵק לוֹ כְּמַאן הִלְכְתָא כְּרַבָּה אוֹ כְּרַבִּי זֵירָא, וְסוֹבֵר דְּרַבָּה וְרַבִּי זֵירָא פְּלִיגֵי אַהֲדָדֵי, וּדְלֹא כְּפֵרוּשׁ רַשׁ״י (קלח. ד״ה דנותל), וְכֵן הוּא דַּעַת הַתּוֹסָפוֹת בְּדַף ע״ג עַמּוּד ב׳ דְּבוּר הַמַּתְחִיל מִשּׁוּם, עַיֵּן שָׁם. וְנִרְאֶה לִי דְּהַתּוֹסָפוֹת וְהָרַמְבַּ״ם מִפְּרָשִׁין טַעֲמֵיהּ דְּרַבָּה דִּלְא דָּמֵי לְמִרְקַד, דְּמִרְקַד עוֹשֶׂה כָּל זְמַן הָרִקּוּדוּ פְּעֻלָּה בְּפֹסֶלֶת וְאֹכֶל בְּיַחַד, שֶׁמְּנַעְנֵעַ הַכְּבָרָה וְעַל יְדֵי זֶה נִבְרָר מִן אֶחָד מַחֲבֵרוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה שֶׁבְּשָׁעַת הַבְּרוּר אֵין נַעֲשֶׂה 'פְּעֻלָּה כְּלָל בַּהֶשְׁמָרִים, שֶׁמַּנָּחִים בִּמְקוֹמָם וְהַיַּיִן זָב מֵהֶן, עַל כֵּן דָּמֵי יוֹתֵר לְבוֹרֵר, שֶׁנּוֹטֵל אֶת הָאֹכֶל מִתּוֹךְ הַפְּסֹלֶת נִשְׁאָר מֻנָּח בִּמְקוֹמוֹ, דִּבְכָהֵאי גַּוְנָא הֲוֵי נְמֵי דֶּרֶכוֹ שֶׁל בּוֹרֵר. וְדַע דִּבְדִבָּרֵינוּ מְיֻשָּׁב הֵיטֵב אֲמַאי לֹא חַיֵּב לְרַבָּה בְּכָל מֵרַקַּד גַּם מְשׁוּם בּוֹרֵר, וּלְפִיכָךְ נָיֵיד הָרַמְבַּ״ם מִפְּרוּשׁ רַשׁ״י, וְעַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה משמרת) מַה שֶּׁכָּתַב בְּדַעַת הָרַמְבַּ״ם, וְהַנִּרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי כָּתַבְתִּי. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בִּירוּשַׁלְמִי פֶּרֶק כְּלָל גָּדוֹל (פ״ז ה״ב) וּבְפֶרֶק תּוֹלִין (פ״ב ה״א), דְּמוּכָח שָׁם בְּהָדְיָא דְּמַאן דְּסִבְירָא לֵיהּ מְשׁוּם בּוֹרֵר לֹא סְבִירָא לֵיהּ מְשׁוּם מְרַקֵּד, וּדְלֹא כְּפֵרוּשׁ רַשׁ״י, וּכְבָר הִקְדִּימָנִי הַגָּרַ״ן עֲזָה (בשו״ת קרבן ס״ז ה״ב ד״ה אין) בְּזוֹ הַקַּשְׁיָא עַל פֵּרוּשׁ רַשׁ״י עַיֵּן שָׁם:

* אֲפִלּוּ תְּלוּיָה. הֵיינוּ מֵה שֶּׁמְּתוּחָה עַל פִּי חֲלַל אֵיזֶה כְּלִי שֶׁמִּסְתַּנֵּן בָּהּ, דִּלְתְלוּתָהּ בְּשַׁבָּת בְּוַדַּאי אָסוּר וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שט״ו סָעִיף ט׳:

* לִתֵּן בָּהּ שְׁמָרִים. בְּשַׁבָּת, אֲבָל מֵתָּר לְתַת מֵעֶרֶב שַׁבָּת לְתוֹךְ הַמְשֻׁמֶּרֶת וְהַיַּיִן זָב מִמֶּנּוּ בְּשַׁבָּת [אוֹר זָרוֹעַ (ח״כ סי׳ נט)]:

י * קֶסֶמִין דַּקִּין. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק לה) שֶׁכָּתַב וְהוּא הַדִּין אִם יֵשׁ בּוֹ קְמָחִין, כֵּן כָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן י׳ בְּשֵׁם הַתְּנָיָא (סי׳ יח ענין סעודת שבת), וְכָתַב עַל זֶה וְכֵן כָּתַב רַשׁ״י (קלט: ד״ה כדי). וְהִנֵּה הַמְעַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ויין) יִרְאֶה דְּסוֹבֵר ד]דִּמְפַנֵּי הַקְּמָחִין אֵינוֹ מֻתָּר כִּי אִם בְּסוּדָרִין וְלֹא בִּמְשַׁמֶּרֶת, וּלְפִי זֶה

מִקְרֵי כָּל שֶׁרָאוּי לִשְׁתּוֹת כָּךְ בְּלִי סְנִנּוֹן (כה) לְרֹב בְּנֵי אָדָם, (כו) ג]וְיֵשׁ מַחְמִירִין דְּדַוְקָא כְּשֶׁכֻּלָּם יְכוֹלִים לִשְׁתּוֹת כָּךְ, וְאֵין מְסַנְּנִין אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ צְלוּלִין בְּיוֹתֵר. וְכֵן מַשְׁקֶה שֶׁקָּדִים הַכְּתוּשִׁין מֵעֶרֶב שַׁבָּת מֻתָּר לְסַנֵּן בְּשַׁבָּת, הוֹאִיל דְּיִכוֹלִים לִשְׁתּוֹתוֹ כָּךְ בְּלִי סְנִנּוֹן [אַחֲרוֹנִים]: (לה) קֶסֶמִין דַּקִּין. אִיתָא בְּסַמַ״ג קָצַת קֶסֶמִין, וְהַכַּוָּנָה דְּאִלּוּ הָיוּ הַרְבֵּה אֵין רְאוּי לִשְׁתּוֹת כָּךְ לְרֹב בְּנֵי אָדָם בְּלִי סְנִנּוֹן, (מ) וְהוּא הַדִּין אִם יֵשׁ בְּהַיַּיִן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שְׁנוּי לְכֻלֵּי עָלְמָא אָסוּר: (כד) קְלִפָּתָן הַיְרוּקָה. דְּזֶה דְּמֵי כְּמִתּוֹךְ הַשְּׁבֻלִּין, אֲבָל לְכֻלֵּי עָלְמָא א]מֻתָּר לְשַׁבֵּר הַקְּלִפָּה הַקָּשָׁה (י״ח) וְלִקְלֹף גַּם הַקְּלִפָּה הַדַּקָּה שֶׁעַל הָאֱגוֹז גּוּפָא, וּכְדִלְקַמָּן בְּסוֹף סִימָן שכ״א (משנ״ב ס״ק פד). לוּזִים וּבָטְנִים שֶׁנִּשְׁתַּבְּרוּ וְנֶעֱדַיִן הֵם בִּקְלִפָּתָן, מֻשְׁמַע מִדִּבְרֵי הַפְּרִי מְגַדִּים בְּסִימָן זֶה (א״א סק״ג) שֶׁיֵּשׁ לְזַהֵר לְבָרֵר הָאֹכֶל מִתּוֹךְ הַקְּלִפּוֹת וְלֹא לְהַנִּיחַ, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁדַּעְתּוֹ לֶאֱכֹל מִיָּד וּמְשׁוּם בּוֹרֵר. אֲבָל לְקַמָּן בְּסִימָן תק״ל הַבִיא הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״ד) בְּשֵׁם הַיָּם שֶׁל שְׁלֹמֹה (בביצה פ״א ס״י מב), דְּדָבָר זֶה שָׁקוּל הַקְּלִפָּה מֵהֶן, בִּכְלַל תִּקּוּנָא אִכְלָא הוּא וְלֹא שַׁיָּךְ בְּרִירָה בָּזֶה, וְאַף שֶׁהִקְשָׁה עָלָיו הַמַּגֵּן אַבְרָהָם, כְּבָר יִשְׁבוֹ בְּסֵפֶר אֵלִיָּה רַבָּה (שם סק״ד) וְהֵבִיאוֹ הַפְּרִי מְגַדִּים שָׁם, דְּכֵיוָן שַׁדַּעְתּוֹ לֶאֱכֹל מִיָּד שָׁרִי: ז (כה) מְלִילוֹת מֵעֶרֶב שַׁבָּת. הוּא הַדִּין דַּאֲפִלּוּ אִם מָלַל מֵעֶרֶב שַׁבָּת וְכֵנַ״ל (ס״ו), גַּם כֵּן מֻתָּר לְנַפֵּחַ בְּיָדוֹ אַחַת וּכְדִלְקַמָּן, וְהַאי דְּנָקֵט מֵעֶרֶב שַׁבָּת, לְאַשְׁמְעִינַן דַּאֲפִלּוּ הָיוּ לוֹ הַרְבֵּה מְלִילוֹת גַּם כֵּן מֻתָּר לְנַפֵּחַ בְּיָדוֹ אַחַת [רַמְבַּ״ן בְּמִלְחָמוֹת (נא. ד״ה ועוד וההיא)]: (כו) בְּקִנּוֹן וְתַמְחוּי. גְּזֵרָה (י״ט) מִשּׁוּם נָפָה וּכְבָרָה, דְּיֵשׁ בָּזֶה חִיּוּב חַטָּאת: (כז) וְלֹא בְּשָׁתֵי יָדָיו. דְּהֵינוּ לְדַבֵּק שְׁתֵּי יָדָיו כְּאַחַת וְלִקֵּט בִּשְׁנֵיהֶם וּלְנַפֵּחַ, וְהוּא הַדִּין דְּמֵיד לֵיד חֲבֵרְתָּהּ (כ) אֵין נָכוֹן לְדַעַת הָרַמְבַּ״ם (פכ״א ה״י): ח (כח) אֵין שׁוֹרִין וְכוּ׳. הוּא הַדִּין אִם יֵשׁ פְּסֹלֶת וְאֹכֶל מְעֹרָבִין, אָסוּר לִתֵּן בְּמַיִם כְּדֵי שֶׁיִּפֹּל הַפְּסֹלֶת לְמַטָּה כְּגוֹן עָפָר, אוֹ שֶׁיְּצִיץ לְמַעְלָה כְּגוֹן תֶּבֶן, [מַגֵּן אַבְרָהָם (סק״ט)]: (כט) הַכַּרְשִׁינִין. הוּא (כא) מַאֲכַל בְּהֵמָה, וְהוּא הַדִּין תַּפּוּחֵי אֲדָמָה וְכָל כְּהָאי גַּוְנָא לֹא יִתֵּן עֲלֵיהֶם מַיִם מִכְּדֵי לְהָסִיר הָאִבְק וְהָעָפָר מֵעֲלֵיהֶם: (ל) אַף עַל פִּי שֶׁנּוֹפֵל וְכוּ׳. כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ מִתְכַּוֵּן לְכָךְ: ט (לא) מְשַׁמֶּרֶת. כְּלִי שֶׁמְּסַנְּנִין בָּהּ הַשְּׁמָרִים וְהַיַּיִן יוֹרֵד זַךְ וְצָלוּל: (לב) אָסוּר לִתֵּן וְכוּ׳. וְחִיּוּב חַטָּאת נְמִי יֵשׁ בָּזֶה, (כג) מִשּׁוּם בּוֹרֵר שֶׁנִּבְרָר הָאֹכֶל מֵהַפְּסֹלֶת עַל יְדֵי זֶה, אוֹ מִשּׁוּם מְרַקֵּד, עַיֵּן שָׁם בְּגֶמָרָא (קלח.): (לג) צְלוּלִים. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁיִּהְיוּ הַשְּׁמָרִים צְלוּלִים (כג) וְהַמַּיִם יְזוּבוּ מֵהֶם עִם מִקְצָת מִן הַיַּיִן שֶׁנִּשְׁאַר בְּלוּעַ בּוֹ, (כד) וְהַטַּעַם שֶׁאֵין בִּנְתִינַת מַיִם מִשּׁוּם בּוֹרֵר, שֶׁהַמַּיִם שֶׁהוּא נוֹתֵן צְלוּלִים הֵם וְאֵין בָּהֶם דָּבָר שֶׁצָּרִיךְ לְבָרֵר מֵהֶם. מַתִּיר לִתֵּן בְּשַׁבָּת מַיִם עַל גַּבֵּי שְׁמָרִים שֶׁנִּשְׁאֲרוּ בְּחָבִית וְקוֹלְטִין הַמַּיִם טַעַם הַיַּיִן, וּמוֹצִיאִין אוֹתָן בְּשַׁבָּת וְשׁוֹתִין אוֹתוֹ [אַחֲרוֹנִים]: י (לד) מֻתָּר. כֵּיוָן דִּבְלָאוֹ הַסְּנוּן גַּם כֵּן הֵם צְלוּלִים וּרְאוּיִים לִשְׁתּוֹת לָכֵן אֵין בָּזֶה מִשּׁוּם בּוֹרֵר. וּצְלוּלִים (כה) אֵלּוּ שֶׁאֵין בָּהֶם שְׁמָרִים כְּלָל, וְאֵין מְסַנְּנִין אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ צְלוּלִין בְּיוֹתֵר. וְכֵן מַשְׁקֶה שֶׁקָּדִים הַכְּתוּשִׁין מֵעֶרֶב שַׁבָּת מֻתָּר לְסַנֵּן בְּשַׁבָּת, הוֹאִיל דְּיִכוֹלִים לִשְׁתּוֹתוֹ כָּךְ בְּלִי סְנִנּוֹן [אַחֲרוֹנִים]: (לה) קֶסֶמִין דַּקִּין. אִיתָא בְּסַמַ״ג קָצַת קֶסֶמִין, וְהַכַּוָּנָה דְּאִלּוּ הָיוּ הַרְבֵּה אֵין רְאוּי לִשְׁתּוֹת כָּךְ לְרֹב בְּנֵי אָדָם בְּלִי סְנִנּוֹן, (מ) וְהוּא הַדִּין אִם יֵשׁ בְּהַיַּיִן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יח) אֵלְיָה רַבָּה (סק״י): ז (יט) רַשׁ״י (עד. ד״ה פטור, ע״ש) וְרַמְבַּ״ם (פכ״א ה״י): (כ) וְהַטּוּר מַגֵּן בָּזֶה, וּמִלְּשׁוֹן הַגְּמָרָא (ביצה יד.) מֻשְׁמָע יוֹתֵר כְּדַעַת הָרַמְבַּ״ם, וְעַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה אין מוללין) שֶׁנִּדְחַק בָּזֶה: ח (כא) רַמְבַּ״ם בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה (בפיהמ״ש), וְלִפְלָא שֶׁלֹּא הֶעְתִּיק הָרַמְבַּ״ם הַמִּשְׁנָה בְּהֲלָכוֹתָיו, וְלִפְי הַנִּרְאֶה שָׁם שֶׁהוּא מִפֶּרֶשׁ הַמִּשְׁנָה בְּעִנְיָן אַחֵר, דְּהֵיינוּ שֶׁעַל יְדֵי הַשְּׁרִיָּה הוּא מְשַׁנֶּה אוֹכְלָא אוֹ מִטְרַח בְּאוֹכְלָא, לְכָל אָמוֹרָא כְּדֵאִית לֵיהּ בְּשַׁבָּת (קנ״ו) [קנ״ה] עַמּוּד א׳ עַיֵּן שָׁם, וְכָתַב הַשַּׁ״ז (סק״ד) לְאִסּוּר, וְסַיָּם וַאֲפִלּוּ אִם כְּבָר נִתְקַן מֵעֶרֶב שַׁבָּת, אֵין לִסְמֹךְ הַקְּטָנִיּוֹת מִן הַקְּלִפּוֹת אֶלָּא מַה שֶּׁרוֹצֶה לֶאֱכֹל מִיָּד, וְעַיֵּן סִימָן של״ו סָעִיף ח׳ (ט״ז סק״ח): ח (ט) שׁוֹרִין. צָרִיךְ לוֹמַר שׁוֹלִין. ט״ז (סק״ה). וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״ט) דְּהוּא הַדִּין אִם יֵשׁ פְּסֹלֶת וְאֹכֶל מְעֹרָבִין אָסוּר לִתֵּן מַיִם עֲלֵיהֶם כְּדֵי שֶׁיִּפֹּל הַפְּסֹלֶת לְמַטָּה כְּגוֹן עָפָר, אוֹ שֶׁיְּצִיץ לְמַעְלָה כְּגוֹן תֶּבֶן, עַיֵּן שָׁם: י (י) קֶסֶמִין. וְהוּא הַדִּין אִם יֵשׁ בּוֹ קְמָחִין נְמֵי מֻתָּר לְסַנְּנוֹ. רַשׁ״י (קלט: ד״ה כדי). וְהֵיינוּ דְּרֹב אִינְשֵׁי לֹא קָפְדִי בְּהָכֵי. ט״ז (סק״י) בְּשֵׁם הָרַ״ן (נז: ד״ה גמ׳). וּלְפִי זֶה נְמִי מֻתָּר לְנַפֵּחַ קַשׁ אוֹ קֶסֶמִין לְצַד אֶחָד כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לִשְׁתּוֹת הַמַּיִם אוֹ הַיַּיִן, דְּכֵיוָן דִּבְלָאוֹ הָכִי מִשְׁתַּתֵּי מֻתָּר. הֲלָכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק

(מא) וְנִכְלָל הַדִּין הַזֶּה בְּמַה שֶּׁנֶּאֱמַר שָׁם: ט (מב) כֵּן פְּסַק הָרַמְבַּ״ם (פ״ח ה״א). וְעַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה משמרת) וּבְמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה משמרת): (מג) (פְּרִישָׁה) [לְבוּשׁ], וְכֵן שָׁכָתַבְתִּי מוּכָח (בִּלְבוּשׁ) [בְּפְרִישָׁה] (סק״ח) וְהָרַב עוֹבַדְיָה מִבַּרְטְנוּרָא (פ״כ ס״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (מד) לְבוּשׁ: י (מה) כֵּן כָּתַב הָרַ״ן (נז: ד״ה ומצאנו) וְהוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ויין) וּבְכַמָּה אַחֲרוֹנִים: (מו) בַּ״ח (ס״ו): (מז) עַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד״ה קיסמין):

כתב (ס׳ שכד ס״א): נוטלו בכברה ונותנו לתוך האבוס ואע״פ שהמוץ נופל לפעמים מאליו דרך נקבי הכברה כיון שאינו מכוין לכך ולא פסיק רישיה הוא]. ג] ובשו״ע הרב (ס״ג) כתב: הואיל וראוי לשתיה לרוב בני אדם. ד] ובשו״ע הרב (ס״ג) כתב: יין או מים שהם צלולים מותר לסננן במשמרת כדי שיהיו צלולים יותר או אפילו מפני הקמחין שע״פ היין [וכמו שפסק בביה״ל].

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בסידור הרב כתב שטוב למנוע מלאכול אגוזים אא״כ הוציאם מקליפתם בע״ש, ואף שאין איסור בורר בקילוף על מנת לאכלו לאלתר, מ״מ לאחר שהוסרה הקליפה יש לחשוש שמא יוציא חתיכת קליפה מבין הפירות וחייב משום בורר. **ב]** ולשון שו״ע הרב (סי״א) הוא: אע״פ שהפסולת נופל דרך נקבי הכברה [אבל לענין תבן

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

* הוֹאִיל וּרְאוּיִין לִשְׁתּוֹת בְּלָאו הָכִי (סמ״ג (לאוין סה הסמ״)). נאֲבָל בְּסוּדָר, מַיִם (לו) אָסוּר (לז) * מְשׁוּם (יח) לִבּוּן, (לח) וְיַיִן וּשְׁאָר מַשְׁקִין (לט) מֻתָּר. וְאִם הֵם (יט) עֲכוּרִים, בֵּין מַיִם בֵּין יַיִן (מ) אָסוּר לְסַנְּנָם. (מא) סוּלְהַרְמְבַּ״ם (פ״מ סי״ז), בְּמְשַׁמֶּרֶת אָסוּר וַאֲפִלּוּ מַיִם וְיַיִן צְלוּלִים * וַאֲפִלּוּ בְּסוּדָרִים לֹא הִתִּירוּ אֶלָּא בִּצְלוּלִין אֲבָל (יג) (מב) לֹא בַּעֲכוּרִים. (מג) * ענְיַיִן (יד) מִגּוּתּוֹ, כָּל זְמַן שֶׁהוּא תּוֹסֵס (פֵּרוּשׁ, שֶׁנִּרְאֶה כְּרוֹתֵחַ), טוֹרֵף חָבִית בְּשִׁמְרֶיהָ וְנוֹתֵן (מד) לְתוֹךְ פהַסּוּדָר: יא צְשֶׁמְּסַנְּנִין הַיַּיִן (מה) בְּסוּדָר, צָרִיךְ לְזָהֵר שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה גֶּמָא (בַּסּוּדָר) לְקַבֵּל הַיַּיִן, (מו) מִשּׁוּם (טו) [טז] שְׁנוּי: יב (מז) כָּל מָקוֹם שֶׁמֻּתָּר לְסַנֵּן יַיִן בְּסוּדָר, קמֻתָּר לְסַנְּנוֹ

ג טוּר וּכְדִבְרֵי הָרַשְׁבַּ״ם שֶׁכָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת בְּשַׁבָּת (ק״כ (ע״א ד״ה נותן)). ס טוּר בְּשֵׁם הָרַמְבַּ״ם פֶּרֶק ח׳ (ה״ד). ע שם (קלט:) אוֹקִימְתָּא דְּזְעִירִי לִבְרֵיהּ דְּרַבִּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל.

פ רַמְבַּ״ם שָׁם, וְכָתַב הַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה ויין) דְּסְבִירָא לֵיהּ דְּמִשְׁמֶרֶת שְׁאָמְרוּ שָׁם, לָאו מִשְׁמֶרֶת מַמָּשׁ אֶלָּא מַתָּר לְשָׁמְרוֹ קָאָמַר. צ שָׁם בַּגְּמָרָא. ק שָׁם בַּמִּשְׁנָה.

בְּאֵר הֵיטֵב

ב׳ סִימָן רנ״ד: (יח) לִבּוּן. אֲבָל מְשַׁמֶּרֶת עֲשׂוּיָה לְכָךְ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ לִלְבּוּנוֹ. טוּר וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא) וּבְתְשׁוּבַת דֶּרֶכִי נֹעַם חֶלֶק אֹרַח חַיִּים סִימָן ד׳ וּבְשִׁרְיֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י סק״י): (יט) עֲכוּרִים. דְּלֹא אִפְשָׁר לְמִשְׁתֵּי הָכִי כְּלָל. בַּיִת יוֹסֵף (ד״ה ויין): (יג) לֹא בַּעֲכוּרִים. וְצָרִיךְ עִיּוּן, דְּבַעֲכוּרִים אַף לִסְבָרָא הָרִאשׁוֹנָה אָסוּר, וְנִרְאֶה לִי דִּלְדֵעָה הָרִאשׁוֹנָה עֲכוּרִין קָצֵת מֻתָּר בְּסוּדָר כֵּיוָן דְּאִפְשָׁר לִשְׁתּוֹתוֹ בְּלָאו הָכִי אַף עַל פִּי שָׁרֹב בְּנֵי אָדָם אֵין שׁוֹתִין אוֹתָן, וְכִמוֹ שֶׁכָּתַב הַבַּיִת יוֹסֵף (שם), אֲבָל לְהָרַמְבַּ״ם אָסוּר. מַשְׁקֶה שֶׁקָּדִים כְּתוּשִׁים מֻעָרָב שַׁבָּת מֻתָּר לְסַנְּנָן, כֵּיוָן שֶׁיְּכוֹלִין לִשְׁתּוֹתוֹ בְּלֹא סִנּוּן. (הַגָּהוֹת סַמַ״ק (מצוה רפב), מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב): (יד) מִגּוּתּוֹ. נִרְאֶה לִי דִּבְחֻמְץ דָּגִם כֵּן דְּרִכּוֹ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ מִמֶּנּוּ אֲפִלּוּ אִם הוּא עָב, אֵין לֶאֱסֹר בְּסוּדָר, אֶלָּא אִם כֵּן הוּא עָב הַרְבֵּה שֶׁאֵין רְאוּי כְּלָל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּלֹא סִנּוּן. טַ״ז (סק״י): יא (טו) שְׁנוּי. דִּבְסוּדָר דֵּי בְּשִׁנּוּי שֶׁאֵין עוֹשֶׂה גוּמּוֹת. ר״ן (נז: ד״ה ובלבד). אֲבָל מְשׁוּם אֹהֶל לֵיכָּא כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ רָחֹב. וְכָתַב הַט״ז

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

יא [טו] שְׁנוּי. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן שָׁם בְּגִנַּת וְרָדִים שֶׁכָּתַב הָתֵר לְסַנֵּן יַיִן שֵׁישׁ בּוֹ יְתוּשִׁים וְחֹמֶץ שֵׁישׁ בּוֹ תּוֹלָעִים עַל יְדֵי שְׁנוּי, וְכָתַב דְּמִנְהָגָא דְּעָלְמָא שְׁנוּתְנִין הַסּוּדָר עַל פִּי הַכַּד אוֹ הַחָבִית וְשׁוּתְכִין לְתוֹךְ הַכּוֹס אוֹ הַקְּעָרָה דְּהָוֵי שְׁנוּי גָּדוֹל, וַאֲפִלּוּ הָאוֹסְרִים לְסַנֵּן יַיִן עָכוּר יֵשׁ לוֹמַר דְּמוֹדוּ בְּכָזֶה, לְכַן אֵין לְמִחוֹת בְּמִי שֶׁנּוֹהֵג הֶתֵּר בָּזֶה עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

קְצָת קְמָחִין, שֶׁרְאוּיִין לִשְׁתּוֹת כָּךְ לְרֹב בְּנֵי אָדָם, גַּם כֵּן שָׁרֵי לְסַנֵּן אֲפִלּוּ בְּמְשַׁמֶּרֶת: (לו) אָסוּר. לְסַנֵּן, אֲפִלּוּ מַיִם צְלוּלִין לְגַמְרֵי, (כמ) וּמִיְּרֵי בְּשֶׁאֵינוֹ עוֹמֵד מוּכָן לְכָךְ, דְּאִי לָאו הָכִי דִּינוֹ כְּמְשַׁמֶּרֶת: (לז) מְשׁוּם לִבּוּן. דְּשָׁרְיָתוֹ זֶהוּ כִּבּוּסוֹ, כֵּן כָּתַב הַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה ומה שכתב דאסור) בְּבֵאוּר דִּבְרֵי הַטּוּר. וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא) וְהַגְּרָ״א מַסְקֵי אֲדְלֹא אָמְרִינַן בָּזֶה שָׁרְיָתוֹ זֶהוּ כִּבּוּסוֹ כֵּיוָן שֶׁאֵין עָלָיו לְכְלוֹךְ, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן ש״ב סָעִיף ט׳, וְעִקַּר טַעַם הָאִסּוּר הוּא מְשׁוּם דְּיָכוֹל לָבוֹא לִידֵי לִבּוּן דְּהַיְנוּ עַל יְדֵי סְחִיטָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמְשַׁמֶּרֶת שֶׁעֲשׂוּיָה לְכָךְ לֹא יָבֹא לְסָחְטוֹ, וְהוּא הַדִּין בְּסוּדָר אִם הָיָה עוֹמֵד מוּכָן לְכָךְ וְכֵנ״ל: (לח) וְיַיִן. מִדַּעַת הַטַּ״ז לְקַמָּן בְּסוֹף סִימָן ש״כ (ס״ק יב) מַשְׁמַע דְּסוֹבֵר דְּדַוְקָא בְּיַיִן אָדֹם, אֲבָל בְּיַיִן לָבָן אָסוּר לְסַנֵּן כְּמוֹ מַיִם, (כט) גאֲבָל הָאַלְיָה רַבָּה (סי׳ שכ ס״ק כב) חוֹלֵק עָלָיו עַיֵּן שָׁם: (לט) מֻתָּר. דְּלֹא שַׁיָּךְ בְּהוּ שָׁמָּא יִסְחַט, (נ) שֶׁאֵין הַבָּגֶד מִתְכַּבֵּס וּמִתְלַבֵּן עַל יָדָם, (נא) וַאֲפִלּוּ אִם תִּמְצֵי לוֹמַר דְּגַם עַל יָדָם מִתְלַבֵּן קְצָת, מִכָּל מָקוֹם לֹא חָיְשִׁינַן לְסְחִיטָה, דְּאִינוֹ חוֹשֵׁשׁ לְסָחְטָם דְּאִינוֹ יָכוֹל לְנַקּוֹתוֹ מֵרֵיחוֹ וְחָזוּתוֹ, וּלְצָרְךְ מַשְׁקֶה הַבָּלוּעַ בּוֹ גַּם כֵּן אֵין דֶּרֶךְ לְסָחְטָם: (מ) אָסוּר לְסַנְּנָם. מְשׁוּם בּוֹרֵר, בֵּין בְּמְשַׁמֶּרֶת וּבֵין בְּסוּדָרִים. (נב) וּמִיְּרֵי בַּעֲכוּרִים לְגַמְרֵי דְּלֹא מְשְׁתֵּי הָכִי כְּלָל, (נג) דְּאִלּוּ בְּעָכוּר קְצָת וְאֶפְשָׁר דְּמִשְׁתֵּי הָכִי, אַף רֻבָּא דְּאִינְשֵׁי קְפִדֵי שֶׁלֹּא לִשְׁתּוֹתוֹ בְּלִי סִנּוּן, אֵין אִסּוּר רַק בְּמְשַׁמֶּרֶת, אֲבָל בְּסוּדָרִין דְּאֵין דֶּרֶךְ לְסַנֵּן בּוֹ, מֻתָּר לְסַנֵּן יַיִן וּשְׁאָר מַשְׁקִים: (מא) וּלְהָרַמְבַּ״ם בְּמְשַׁמֶּרֶת וְכוּ׳. וְטַעְמוֹ נִרְאֶה, מְשׁוּם שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה כְּדֶרֶךְ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּחֹל. וּלְדִינָא הֲלָכָה כְּדֵעָה רִאשׁוֹנָה [אַלְיָה זוּטָא (סק״י)]: (מב) לֹא בַּעֲכוּרִים. הֵיכִי אַף לְדֵעָה הָרִאשׁוֹנָה אָסוּר וְכֵנ״ל (סק״מ), (לג) וּבָזֶה טוֹב לָחֹשׁ לִדְבְרֵי הָרַמְבַּ״ם: (מג) וְיַיִן מִגּוּתּוֹ וְכוּ׳. פֵּרוּשׁ שֶׁאָז (לה) כָּל הַיֵּינוֹת עֲכוּרִין וְשׁוּתִין אוֹתָן בְּשִׁמְרֵיהֶן וְאֵין כָּאן תִּקּוּן, דִּבְלָאו הָכִי מְשְׁתֵּי, וְעַל כֵּן אֲפִלּוּ כְּשֶׁהוּא טוֹרְפָהּ וְנַעֲשֶׂה עָכוּר, כְּצָלוּל דָּמֵי: (מד) לְתוֹךְ הַסּוּדָר. זֶהוּ לְדַעַת הָרַמְבַּ״ם, וְלַדֵּעָה הָרִאשׁוֹנָה אֲפִלּוּ בְּמְשַׁמֶּרֶת שָׁרֵי: יא (מה) בְּסוּדָר. רְצוֹנוֹ לוֹמַר מַשְׁקֶה עָכוּר קְצָת, (לו) אֲבָל כְּשֶׁמְּסַנְּנִין בּוֹ יַיִן צָלוּל דְּמֻתָּר לְסַנֵּן בְּמְשַׁמֶּרֶת, אַף בְּסוּדָר אֵין צָרִיךְ שׁוּם שְׁנוּי: (מו) מְשׁוּם שְׁנוּי. שֶׁלֹּא (לז) יַעֲשֶׂה כְּעֵבְדִין דְּחִל: יב (מז) כָּל מָקוֹם וְכוּ׳. בָּא לְרַבּוֹת לַדֵּעָה הָרִאשׁוֹנָה

בְּאוּר הֲלָכָה

דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם מְקֻשֶּׁה מְאֹד, דְּמַשְׁמַע מִנַּיהּ דְּמֻתָּר אֲפִלּוּ בְּמְשַׁמֶּרֶת, וּמִפְּנֵי זֶה הַתּוֹסָפָת שַׁבָּת (ס״ק יט) וְהַגָּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר וְעוֹד אֲחֲרוֹנִים כָּתְבוּ שֶׁטָּעוּת סוֹפֵר הוּא בְּמָגֵן אַבְרָהָם וְצָרִיךְ לְצַיֵּן לְקַמָּן עַל הָא דְּמֻתָּר בְּסוּדָרִים [וְיֵשׁ כַּמָּה אֲחֲרוֹנִים שֶׁהֶעֱתִיקוּ דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם כַּאֲשֶׁר כָּתוּב לְפָנֵינוּ], אֲבָל בֶּאֱמֶת דָּבָר זֶה מֻקְשֶׁה מִצַּד הַסְּבָרָא, מַאי גְּרִיעָא קְמָחִין מִמְּקַמְּטֵי דַּקִּין, וְכִי הֵיכִי דְּמְסַמְּטֵי דַּקִּין שָׁרֵי בְּמְשַׁמֶּרֶת, הָכִי נַמִּי צָרִיךְ לְהֵיוֹת בְּקְמָחִין, וְעִיְּינְתִּי בְּתְנָיָא, וּמִזֶּה נָכוֹן כְּדִבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם שֶׁסּוֹבֵר דְּיַיִן שֵׁישׁ בּוֹ קְמָחִין מֻתָּר אַף בְּמְשַׁמֶּרֶת, וְכֵן מָצָאתִי בְּכָל בּוֹ (סי׳ לא). וּמַה שֶּׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם וְכֵן כָּתַב רַשַׁ״י, הַיְינוּ דְּהוּא מְפָרֵשׁ דִּלְדִבְרֵי רַשַׁ״י קַאֵי הַמִּשְׁנָה בִּצְלוּלִין, וְהָא דְּנָקַט הַמִּשְׁנָה סוּדָרִין, לְרַבּוֹתָא דְּאַף בְּסוּדָרִין אֵין בּוֹ מִשּׁוּם סְחִיטָה, וְאַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּחִדּוּשֵׁי הָרַ״ן הַנִּדְפָּס מַחֲדָשׁ (המיוחסים, שם ד״ה ומסנגין) שֶׁפֵּרֵשׁ כֵּן בְּהָדְיָא אֶת דִּבְרֵי רַשַׁ״י. וְאָפְשָׁר דִּלְפִי מַה שֶּׁהֶעֱתַקְתִּי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק לה) קְצָת קְמָחִין, כְּלֵי עַלְמָא מוֹדִים בָּזֶה, דְּלֹא גְּרִיעָא מִמְּקַמְּטִין דַּקִּין, וְאֵיךְ שֶׁהוּא נוֹהֲגִ לְסָמְךְ עַל דַּעַת הָנֵי תְּלָתָא רַבְוָתָא הָנַ״ל דְּמַתִּירִין אַף בְּקְמָחִין:

* הוֹאִיל וּרְאוּיִין וְכוּ׳. וּמִי שֶׁהוּא אִיסְטְנִיס וְאִי אֶפְשָׁר לְמִישְׁתֵּי הָכִי הֵיכָא שֵׁישׁ בּוֹ קְמָחִין וְכַדּוֹמֶה, אֶפְשָׁר אַף דְּרוּבָּא דְּאִינְשֵׁי לֹא קָפְדִי כְּלָל לֹא אָמְרִינַן בְּטֵלָה דַּעְתּוֹ, וּלְדִידֵיהּ אָסוּר דְּהָוֵה בּוֹרֵר [פְּרִי מְגַדִּים (משז״ ס״ק ז)]:

* מְשׁוּם לִבּוּן. אֲבָל בְּמְשַׁמֶּרֶת מַשְׁמַע דְּלֹא שַׁיָּךְ בּוֹ לִבּוּן, וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא) וּבֵאוּר הַגְּרָ״א שֶׁהָאֲרִיכוּ בְּטַעַם הַדָּבָר, וְעַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק לז) שֶׁפַּתַּחְתִּי לְהָקֵל כְּדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ. וְאַף דְּמַהֲגָּאן אַבְרָהָם מַשְׁמַע דְּלִדְעַת הַסּוֹבְרִין דְּאַף בְּאֵין בּוֹ לְכְלוּךְ אָמְרִינַן שְׁרָיָתוֹ זֶהוּ כִּבּוּסוֹ, יְהֵא אָסוּר לְמָנֵעַ מַיִם אַף בְּמְשַׁמֶּרֶת, וּכְבָר כָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסִימָן ש״כ סָעִיף ט׳ בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה שיש) דְּיֵשׁ לָחוּשׁ לְדֵעָה זוֹ, מִכָּל מָקוֹם בָּזֶה הַקִּלְנוּ מְשׁוּם מֵימְרָא דְּזְעֵירָא דְּמַקֵּל בְּהָדְיָא בְּמַיִם צְלוּלִין לְסַנֵּנָם, וְכָל הַפּוֹסְקִים הֶעְתִּיקוּהוּ, וְעַל כָּרְחֵךְ צָרִיךְ לוֹמַר כְּמוֹ שֶׁהִכְּבִּיר הַתּוֹסָפָת שַׁבָּת (ס״ק יט) דְּאַף לְדֵעָה זוֹ מֻתָּר לְסַנֵּן מַיִם צְלוּלִים בְּמְשַׁמֶּרֶת כֵּיוָן שֶׁהוּא עֲשׂוּי לְכָךְ, עַיֵּן שָׁם הֵטֵב. וּלְהַמָּגֵן אַבְרָהָם עַל כָּרְחֵךְ מֵימְרָא דְּזְעֵירָא פְּלִיגָא עַל מַאי דְּקָיְמָא לַן שְׁרָיָתוֹ זֶהוּ כִּבּוּסוֹ, עַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר שָׁם, וְהוּא תֵּחֵת גְּדוֹל:

* וַאֲפִלּוּ בְּסוּדָרִין כוּ׳ בִּצְלוּלִין. מִשְׁמַע דְּסוֹבֵר דִּבְצְלוּלִין אֲפִלּוּ מַיִם מֻתָּר בְּסוּדָרִין. וְטַעְמוֹ, כְּתַב הַגְּרָ״א דְּסְבִירָא לֵיהּ דְּלֹא אָמְרִינַן שְׁרָיָתוֹ זֶהוּ כִּבּוּסוֹ הֵיכָא דְּאֵינוֹ מִתְבַּוֵּן לְכִבִּיסָה, וְהָא דְּלֹא חָיְשִׁינַן שֶׁמָּא יִסְחֹט, דְּמַיְירֵי בְּסוּדָרִין הַמְיֻחָדִין לְכָךְ [כֵּן כָּתַב בְּסוֹף סִימָן ש״כ (סי״ב) עַיֵּן שָׁם], וְכֵן כָּתַב הָרַע״ב עַל הַמִּשְׁנָה דְּמְסַנְּנִין אֶת הַיַּיִן בְּסוּדָרִין (פ״כ מ״ב), דְּמַיְירֵי בְּסוּדָרִין הַמְיֻחָדִין לְכָךְ, וּמַשְׁמַע דְּאִם אֵינָן מְיֻחָדִין אַף יַיִן אָסוּרִין. אַךְ לְדִינָא מַשְׁמַע דַּעַת הָרַמְבַּ״ם וְכָל הַפּוֹסְקִים וְכִמְעַט כֻּלָּם דְּבְיַיִן אֲפִלּוּ בְּסוּדָרִין שֶׁאֵינָן מְיֻחָדִין לֹא חָיְשִׁינַן שֶׁמָּא יִסְחֹט, וְעַל כֵּן לֹא חָשַׁשׁ הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לְשִׁיטָתוֹ וּפָסַק סְתָמָא דְּבְסוּדָרִין מֻתָּר, וְהֵיינוּ אֲפִלּוּ בְּאֵינָן מְיֻחָדִין וְכַדְּמוּכָח בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ומה שכתב דאסור):

* וְיַיִן מִגּוּתּוֹ כָּל זְמַן שֶׁהוּא תּוֹסֵס. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק מג) וְהוּא מִפֵּרוּשׁ רַשַׁ״י (ד״ה בין), וְהָרַמְבַּ״ם (פ״ח הי״ד) מְפָרֵשׁ טַעַם דְּבֵין הַגִּוּתּוֹת הוּא, מִפְּנֵי שֶׁאָז עֲדַיִן לֹא

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א) ובשו״ע הרב (סי״ג) כתב: אבל בסודרין אסור לסנן את המים וכו׳ משום איסור ליבון, ששריית הבגד זהו כיבוסו. משא״כ משמרת שהיא עשויה לכך ואינו חושש לסחטה וגם אינו חושש לליבונה כלל. **ב)** ובשו״ע הרב (שם) כתב: אבל בסודרין אסור לסנן את המים או יין לבן וכיוצא בהם משום איסור ליבון ששריית הבגד זהו כיבוסו.

עוז והדר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah